

Program Wychowawczy

Schroniska dla Nieletnich w Dominowie
na rok szkolny 2015/16

„Młodość jest jak te butelki, które rozwaliliśmy o ściany. Nie można ich skleić z powrotem, ale jest jeszcze szansa dla każdego z nas, marnych istot, że przyjdzie ktoś, kto ułoży z nich witraże.”

Piotr Czerwiński *Pokalenie*

Opracował zespół:
Edyta Masternak
Witold Wąsik
Małgorzata Wysocka

Zatwierdzony Uchwałą Rady Schroniska dnia 15.09.2015 r.

Niniejszy Program Wychowawczy jest wspólną sprawą, wspólnym dziełem wszystkich nauczycieli, wychowawców, pedagogów. Konstruując program wychowawczy koncentrowano się na tym, co realne. Formułowano cele i zadania optymalne z punktu widzenia uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych placówki. Są one autentyczne, wyrastające z jej tradycji, dostosowane do potrzeb i możliwości wychowawców i wychowanków.

Model myślenia pedagogicznego realizowany w Schronisku dla Nieletnich w Dominowie to łączenie wysokich wymagań zarówno wobec wychowanków jak i pracujących z nimi pedagogów, formułowanych tak, aby stymulowały do rzetelnej, możliwie samodzielnej, systematycznej pracy, z uwzględnieniem potrzeb i indywidualności wychowanka.

MISJA:

"Mapa"

Pewien ojciec pilnował swoich dzieci i starał się je zabawiać, lecz mu się to nie udawało. Była deszczowa sobota i dzieci się nudziły. Zaczęły mu grać na nerwach swoją niecierpliwością i ciągłym paplaniem. Mężczyzna wpadł na pewien pomysł. Zdjął z półki czasopismo i zaczął je przerzucać, aż znalazł mapę świata wydrukowaną na jednej kartce. Wydarł tę kartkę z czasopisma i pociął na drobne kawałki. Potem je wymieszał i umieścił stosik na podłodze niczym kawałki układanki. Następnie wyznaczył swoim synkom zadanie, aby na powrót ułożyli z tych kawałków mapę. Sądził, że to uciszy ich na dłuższy czas. Zostawił ich samych i wyszedł przyrzędzić sobie kawę. Wyobraźcie sobie zatem jego zdumienie, gdy wrócił po pięciu minutach i zastał mapę dokładnie i starannie ułożoną. - Jak wam się udało ułożyć mapę tak szybko? zapytał zaskoczony ich zręcznością. - To było łatwe - odparł młodszy z braci - Kazaleś nam ułożyć mapę świata. Kiedy zaczęliśmy oglądać kawałki, nie wiedzieliśmy od czego zacząć. Wydawało nam się, że nie damy rady tego zrobić. Lecz wtedy zobaczyliśmy, że z drugiej strony jest zdjęcie człowieka. A potem odwróciliśmy go i ukazał się świat. - Tak, tato - odezwał się drugi z braci - To łatwe. Jeśli człowiek jest dobrze ułożony, świat też jest OK.*

*Źródło nieznane

Niniejszy program wychowawczy opracowano pamiętając, że z kierunków realizacji polityki oświatowej państwa wynikają zadania dla organów nadzoru pedagogicznego i placówek doskonalenia nauczycieli.

Minister Edukacji Narodowej ustanowiła rok szkolny 2015/2016 Rokiem Otwartej Szkoły. Szefowa MEN ustaliła też kierunki realizacji polityki oświatowej na ten czas.

– „Otwarta szkoła to taka, która nie zamyka się na kulturę, sztukę, sport, środowiska lokalne. Potrafi korzystać z tego, co ją otacza” .

Minister Edukacji Narodowej co roku, na podstawie przepisów ustawy o systemie oświaty (art. 35 ust. 2 pkt 1), ustala podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w danym roku szkolnym. W roku szkolnym 2015/16 są nimi:

- Wzmocnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych.
- Podniesienie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez zaangażowanie przedstawicieli partnerów społecznych w dostosowywanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

- Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.
- Edukacja matematyczna i przyrodnicza w kształceniu ogólnym.

SPIS TREŚCI

- I.** Podstawa prawna Programu Wychowawczego Schroniska dla Nieletnich w Dominowie.
- II.** Wizja placówki
- III.** Wartości wychowawcze.
- IV.** Priorytety placówki.
- V.** Założenia programu.
- VI.** Cele wychowawcze .
- VII.** Powinności i treści wychowawcze właściwe dla poszczególnych zajęć edukacyjnych.
- VIII.** Globalne zadania wychowawcze SdN.
- IX.** Formy realizacji.
- X.** Struktura oddziaływań wychowawczych.
- XI.** Ewaluacja programu

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO.

Podstawę prawną Programu Wychowawczego stanowią następujące dokumenty:

- Konstytucja RP 1997 rok,
- Konwencja o Prawach Dziecka.
- Karta Nauczyciela,
- Podstawa Programowa,
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie ONZ dn. 20.11.1989r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz.526). Konwencja weszła w życie w stosunku do Polski 07.07.1991 r.
- Program Polityki Prorodzinnej Państwa.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z 2006 r. Nr 66 poz. 469, Nr 120 poz. 826 oraz z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558, nowelizacja tej ustawy o zakazie handlu „dopalaczami” z 2010 r.).
- Ustawa o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich z dnia 26 października 1982 r.
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI z dnia 17 października 2001r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 lipca 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich,
- Porozumienia o współpracy między Ministrem Sportu i Turystyki i Ministrem Sprawiedliwości – pismo DWOiP III-5150-122/09 z 12.08.2009),

II. WIZJA PLACÓWKI.

Schronisko dla Nieletnich jest placówką działającą w oparciu o Ustawę o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich. Naczelną ideą tejże ustawy jest odchodzenie od pojęcia „dziecka winnego” na rzecz koncepcji „dziecka w niebezpieczeństwie”. Koncepcja ta polega na ochronie nieletniego, którego zdrowie, bezpieczeństwo lub moralność są zagrożone (za: K. Gromek, Wprowadzenie do UPN po nowelizacji z 15 września 2000r.).

Podstawowym zadaniem realizowanym przez pracowników Schroniska dla Nieletnich w poszczególnych działach, jest dążenie do pełnego usamodzielniania nieletnich i przygotowania ich do dorosłego życia z uwzględnieniem ich godności osobistej, autonomii, poczucia własnej wartości i aktywności twórczej.

Schronisko dla Nieletnich jako placówka całodobowa zapewnią podopiecznym stałą opiekę, stwarza optymalne warunki do nauki, rozwoju zamiłowań, zainteresowań i uzdolnień podopiecznych oraz ukierunkowuje i inicjuje proces resocjalizacji poprzez:

- przeciwdziałanie dalszej demoralizacji i przestępczości nieletnich,
- stworzenie warunków powrotu do normalnego życia,
- dążenie do osiągnięcia korzystnych zmian w osobowości i zachowaniu nieletniego,
- wdrażanie wychowanków do pracy społecznej i użytecznej,
- rozwijanie aktywności społecznej nieletnich,
- dążenie do umacniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej i poczucia odpowiedzialności rodzin za wychowanie nieletnich.

III. WARTOŚCI WYCHOWAWCZE.

- poszanowanie wartości i godności ludzkiej,
- aktywne działania na rzecz placówki,
- uczciwość, szczerłość,
- prawdomówność,
- sprawiedliwość,
- tolerancja,
- szacunek do języka, kultury i tradycji narodowej,
- ogólnoludzkie normy i wartości religijne,
- doskonalenie własnej osoby,
- kierowanie się własnym sumieniem,
- empatyczność, pomoc potrzebującym,
- uwrażliwianie na potrzeby innych ludzi,
- szacunek do świata przyrody i zwierząt,
- umiejętność współżycia w rodzinie i społeczności,
- inicjatywa,
- rzetelność i odpowiedzialność,
- zdrowy styl życia
- wykształcenie i nauka.

IV. PRIORYTETY.

- Placówka organizuje proces rozwoju ukierunkowany na jego sukces.
- Atmosfera wychowawcza placówki sprzyja efektywnej pracy.
- Realizacje zadań Schroniska zapewniają kwalifikacje i umiejętności kadry pedagogicznej.
- Schronisko integruje się ze środowiskiem lokalnym i globalnym czym promuje swoją działalność w tym środowisku.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.

Program wychowawczy Schroniska dla Nieletnich stanowi wytyczne do pracy wychowawczej skierowane do wszystkich pracowników SdN, przy współdziałaniu rodziców oraz organizacji i instytucji wspomagających jego pracę. Realizacja założeń programowych wpłynie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych skierowanych do nieletnich przebywających w placówce.

VI. CELE WYCHOWAWCZE (CELE GŁÓWNE).

a) wspomaganie harmonijnego rozwoju nieletniego w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej.

<i>Cele operacyjne</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Sposób ewaluacji</i>	<i>Uwagi</i>
Przestrzeganie praw i obowiązków.	Zapoznanie nieletnich z regulaminem placówki i egzekwowanie do jego przestrzegania.	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra kierownicza.	Analiza akt nieletnich, obserwacja	
Poszukiwanie autorytetów i wzorów.	Prezentowanie podopiecznym postaw godnych naśladowania, budowanie płaszczyzny współpracy między działami placówki.	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra kierownicza	Obserwacja,	
Kształtowanie postaw pomocy potrzebującym.	Angażowanie podopiecznych w akcje charytatywne, pomoc chorym i niepełnosprawnym.	Nauczyciele, Wychowawcy	Sprawozdania, analiza dokumentacji,	

b) przygotowanie podopiecznego do prawidłowego funkcjonowania społecznego w relacjach z rówieśnikami i dorosłymi.

<i>Cele operacyjne</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Sposób ewaluacji</i>	<i>Uwagi</i>
Kształtowanie postawy otwartości na świat, jego różnorodność.	Zapraszanie gości z zewnątrz zapoznających nieletnich z różnorodnością kultur istniejących na świecie.	Nauczyciele, Wychowawcy	Analiza sprawozdań, analiza dokumentacji, obserwacja,	
Przygotowanie do pełnienia roli ucznia, syna, kolegi, rodzica, pracownika.	Promowanie wartości, którymi należy kierować się w życiu: odpowiedzialność za swoje obowiązki, uczciwość, obrona własnych i słusznych praw.	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra kierownicza	Obserwacja, Analiza akt nieletnich	
Kształtowanie postawy szacunku dla dorosłych, młodszych i rówieśników.	Rozmowy kierowane, odwoływanie się do postaci z literatury, filmu, sytuacji życia codziennego.	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra kierownicza	Obserwacja, Analiza dokumentacji,	
Uwrażliwianie na potrzeby osób niepełnosprawnych	Aktywny udział w działaniach społecznych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych	Nauczyciele wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra Kierownicza	Obserwacja, Analiza dokumentacji,	

c) wzbudzanie poczucia przynależności do grupy, społeczeństwa, narodowości i własnej w niej wartości.

<i>Cele operacyjne</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Sposób ewaluacji</i>	<i>Uwagi</i>
Zapoznanie z szeroko rozumianymi dobrami kultury narodowej, europejskiej i światowej.	Kultywowanie tradycji świątecznych, komentowanie sytuacji społeczno – politycznej w świecie i w kraju.	Nauczyciele, Wychowawcy	Obserwacja, analiza dokumentacji	
Kształtowanie postawy obywatelskiej.	Uroczyste obchodzenie rocznic państwowych (11 listopada, 3 maja, itp.).	Nauczyciele, Wychowawcy	Analiza scenariuszy imprez, obserwacja	

Wdrażanie do kierowania się wartościami takimi jak lojalność, altruizm, empatia, szacunek.	Zajęcia wychowawcze o stosownej tematyce, pogadanki, omawianie aktualnych sytuacji z życia placówki.	Nauczyciele, Wychowawcy	Analiza scenariuszy zajęć, dokumentacji, obserwacja	
Współpraca ze środowiskiem lokalnym na płaszczyźnie działań o charakterze kulturalnych, sportowych, akcji charytatywnych itp.,	Zajęcia organizowane poza terenem placówki z uwzględnieniem potencjału wychowanków oraz potrzeb i zasobów środowiska lokalnego	Nauczyciele, wychowawcy	Karty imprezy, scenariusze zajęć, sprawozdania	

d) kształtowanie umiejętności komunikowania w grupie, klasie szkolnej, grupie warsztatowej.

<i>Cele operacyjne</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Sposób ewaluacji</i>	<i>Uwagi</i>
Promowanie zasad kultury osobistej w życiu codziennym, utrwalanie zwrotów grzecznościowych.	Zwracanie szczególnej uwagi na poprawność językową i kulturę słowa, egzekwowanie przestrzegania zasad kultury osobistej, stanowienie wzorca osobowego.	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra kierownicza	Obserwacja, analiza akt nieletnich	
Ukazywanie sposobów konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.	Zajęcia wychowawcze zapoznające nieletnich z metodami pokojowego rozwiązywania sytuacji konfliktowych.	Wychowawcy Nauczyciele,	Analiza scenariuszy zajęć, obserwacja, analiza dokumentacji	
Kształtowanie postawy tolerancji dla odmienności innych.	Ukazywanie różnorodności świata, oblanie stereotypów i uprzedzeń.	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra kierownicza	Obserwacja	

e) budowanie poczucia tożsamości regionalnej, narodowej jako podstaw kształtowania postaw patriotyzmu.

<i>Cele operacyjne</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Sposób ewaluacji</i>	<i>Uwagi</i>
Kultywowanie tradycji i obyczajom i obyczajom świątecznym.	Uroczyste obchodzenie świąt (np. Boże Narodzenie, Wielkanoc), aktywizowanie nieletnich w ich obchodzenie.	Nauczyciele, Wychowawcy	Analiza scenariuszy imprez, obserwacja	
Zapoznanie z historią narodu, Europy, świata.	Organizowanie zajęć tematycznych, spotkania z gośćmi z zewnątrz, odwiedzanie miejsc pamięci narodowej.	Nauczyciele, Wychowawcy	Analiza scenariuszy spotkań, obserwacja	
Zapoznanie z bieżącą sytuacją polityczną w kraju i za granicą.	Omawianie bieżących sytuacji społeczno – politycznych kraju i świata.	Nauczyciele, Wychowawcy	Obserwacja	

f) przeciwdziałanie przemocy i agresji w relacjach interpersonalnych.

<i>Cele operacyjne</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Sposób ewaluacji</i>	<i>Uwagi</i>
Stwarzanie warunków bezpieczeństwa w szkole, internacie i w warsztatach.	Pogadanki, rozmowy kierowane i dyskusje dotyczące bezpieczeństwa w placówce i poza nią,	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra kierownicza	Obserwacja	

Uświadamianie przyczyn, przejawów i skutków stosowania i doświadczania agresji.	Realizacja zajęć wychowawczych z programów przeciwdziałania przemocy (np. „Zrozumieć i powstrzymać agresję i przemoc”).	Nauczyciele, Wychowawcy	Analiza dokumentacji, analiza scenariuszy imprez, obserwacja	
Nauka konstruktywnych form radzenia sobie z agresją własną i wobec siebie.	Nauka zachowań asertywnych, zapoznanie z prawami człowieka i ich granicami.	Nauczyciele, Wychowawcy	Obserwacja, analiza akt nieletnich	
Profilaktyka agresji i przemocy, zapoznanie z nowymi formami tego zjawiska w życiu społecznym i uwrażliwienie na jego występowanie i skutki.	Apele tematyczne, zajęcia wychowawcze, praca indywidualna.	Nauczyciele, Wychowawcy	Ankiety ewaluacyjne, obserwacja, arkusze informacji zwrotnych	

g) zapewnienie bezpieczeństwa w trakcie zajęć lekcyjnych, warsztatowych, internatowych,

<i>Cele operacyjne</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Sposób ewaluacji</i>	<i>Uwagi</i>
Zapoznanie nieletnich z przepisami BHP	Pogadanki, instruktaże, filmy instruktażowe o tematyce BHP, uczenie zachowań, kształtowanie nawyków gwarantujących bezpieczną pracę.	Nauczyciele, Wychowawcy, Kierownicy Działów	Obserwacja,	
Systematyczne weryfikowanie przestrzegania przez podopiecznych zasad bezpieczeństwa.	Zwracanie uwagi na dyscyplinę i bezpieczeństwo nieletnich podczas zajęć, przerw, przejść, apeli	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra kierownicza	Obserwacja,	
Egzekwowanie przestrzegania procedur i instrukcji ochronnych przez pracowników.	Zwracanie uwagi bezwzględna konieczność na przestrzegania zasad zawartych w procedurach i regulaminach.	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra kierownicza	Obserwacja	

h) poszukiwanie, kształtowanie i rozwijanie zainteresowań nieletnich.

<i>Cele operacyjne</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Sposób ewaluacji</i>	<i>Uwagi</i>
Diagnozowanie i uzdolnień podopiecznych.	Systematyczna obserwacja zachowań i aktywności nieletnich. Kształtowanie nawyku rozwijania własnych predyspozycji w zakresie dyscyplin sportowych.	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Psycholog, Kadra kierownicza	Analiza akt, analiza dokumentacji,	
Stwarzanie warunków sprzyjających rozwojowi własnych pasji i uzdolnień.	Organizowanie zajęć kół zainteresowań.	Wychowawcy, Nauczyciele	Analiza dokumentacji,	
Ukazywanie korzyści płynących z posiadania własnej pasji,	Organizowanie sytuacji, w których nieletni zaspokajali by potrzebę uznania, sukcesu w związku z posiadaną pasją,	Nauczyciele, wychowawcy	Analiza sprawozdań z organizowanych imprez	

hobby, zainteresowań.	organizowanie turniejów, zawodów, konkursów.			
Rozwijanie zainteresowań nieletnich w sposób konstruktywny.	Organizowanie zajęć będących odpowiedzią na zainteresowania nieletnich, mobilizowanie nieletnich do udziału w kołach zainteresowań.	Wychowawcy, Nauczyciele	Analiza sprawozdań z organizowanych imprez	
Promowanie twórczych inicjatyw nieletnich, zachęcanie ich do aktywnego organizowania czasu wolnego, podejmowania inicjatyw.	Zajęcia na terenie palcówki lub poza nią, Spotkania z osobami z zewnątrz reprezentującymi ciekawe zawody, pasje i zainteresowania, wyjścia na zewnątrz.	Nauczyciele, Wychowawcy	Obserwacja, Analiza sprawozdań z organizowanych przedsięwzięć.	
Zajęcia biblioterapeutyczne jako kompensujące braki wychowanków i stymulujące rozwój ich zasobów osobistych (w sferach emocjonalnej, poznawczej i behawioralnej)	Zajęcia w grupach wychowawczych, wizyty biblioteczne.	Wychowawcy	Scenariusze zajęć, analiza dokumentacji.	
Działania mające na celu preorientację zawodową wychowanków.	Zajęcia na terenie palcówki lub poza nią, Spotkania z osobami z zewnątrz reprezentującymi ciekawe zawody, pasje i zainteresowania, wyjścia na zewnątrz.	Nauczyciele, Wychowawcy	Obserwacja, Analiza sprawozdań z organizowanych przedsięwzięć.	

i) promocja zdrowia fizycznego, psychicznego i bezpieczeństwa.

<i>Cele operacyjne</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>	<i>Sposób ewaluacji</i>	<i>Uwagi</i>
Uświadamianie konieczności działania na rzecz zdrowia własnego i innych.	Poddawanie nieletnich badaniom lekarskim, uczestnictwo w zajęciach wychowania fizycznego, kształtowanie nawyków higieniczno – porządkowych, zajęcia dotyczące profilaktyki zdrowotnej.	Pielęgniarka, Nauczyciele, Wychowawcy, Kierownicy działów	Analiza akt nieletnich	
Unikanie zagrożeń dla zdrowia psychicznego	Obserwacja stanu psychicznego nieletnich w celu przeciwdziałania nieprawidłowościom, diagnozowanie trudności i potrzeb nieletnich oraz udzielanie pomocy, wdrażanie do samowychowania.	Nauczyciele, Wychowawcy, Zespół diagnostyczny, Kierownicy Działów	Obserwacja, analiz akt nieletnich	
Promocja stylu życia wolnego od używek i uzależnień.	Realizacja programu profilaktycznego, promowanie zdrowego stylu życia bez alkoholu i narkotyków.	Nauczyciele, Wychowawcy	Analiza scenariuszy zajęć	

VII. POWINNOŚCI I TREŚCI WYCHOWAWCZE WŁAŚCIWE DLA POSZCZEGÓLNYCH ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH.

CELE WYCHOWAWCZE SZKOŁY (CELE GŁÓWNE):

- a. Wszechstronny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym).
- b. Przygotowanie do życia i aktywnego udziału w grupie i w społeczeństwie.
- c. Zapewnienie uczniom możliwości zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły.

TREŚCI WYCHOWAWCZE:

język polski

- a) rozbudzanie ciekawości świata i ludzi, otwartości na różnorodność kultur i tradycji oraz ludzkich postaw i poglądów,
- b) rozwijanie samodzielności myślenia, umiejętności zadawania pytań i formułowania problemów, prezentowania własnych poglądów i racjonalnej obrony swoich przekonań,
- c) przygotowanie do uczestnictwa w życiu społecznym, rozumienia i respektowania zasad współżycia społecznego oraz demokratycznie stanowionego porządku prawnego,
- d) wskazywanie na wartości uniwersalne w literaturze i sztuce, umożliwianie właściwej ich hierarchizacji oraz kształtowanie w oparciu o nie postaw etycznych i moralnej wrażliwości,
- e) umacnianie przywiązania do tradycji ojczystej i europejskiej, umożliwianie krytycznego osądu własnej przeszłości oraz rozbudzanie odpowiedzialności za przyszłość,
- f) motywowanie do dalszego kształcenia, przygotowanie do ustawicznej pracy nad samym sobą, uświadamianie potrzeby samokształcenia i rozwijania własnego warsztatu intelektualnego;

historia

- a) pogłębianie zainteresowań uczniów przeszłością oraz kształtowanie krytycznego stosunku do niej i poszanowania prawdy historycznej,
- b) wyrabianie szacunku do uniwersalnych wartości humanistycznych, rozbudzanie otwartości na potrzeby i poglądy innych ludzi oraz tolerancji dla różnych kultur i tradycji,
- c) utrwalenie podstawowych wartości patriotycznych i narodowych, kształtowanie tożsamości narodowej i europejskiej, rozbudzanie dumy z osiągnięć narodu i dorobku cywilizacyjnego ludzkości,
- d) ugruntowanie wartości umożliwiających zrozumienie mechanizmów życia politycznego, gospodarczego i społecznego oraz przeciwstawianie się różnym przejawom patologii w relacjach społecznych,
- e) rozwijanie umiejętności komunikacji społecznej, uzasadniania własnych poglądów i postaw, przeciwstawiania się mitom, stereotypom i uprzedzeniom w życiu publicznym;

wiedza o społeczeństwie

- a) przygotowanie do odpowiedzialnego i skutecznego uczestnictwa w życiu publicznym, działania zgodnie z prawem i zasadami demokracji dla dobra własnego i wspólnego,
- b) rozwijanie poczucia więzi ze wspólnotą lokalną i obywatelską państwa polskiego, szacunku i uczuć patriotycznych do własnego państwa oraz tzw. „cnót obywatelskich”,
- c) uświadamianie własnych praw i obowiązków wobec innych oraz przygotowanie do skutecznego ich realizowania,
- d) przysposabianie do aktywnego uczestnictwa w zmieniających się warunkach na rynku pracy oraz zasadach funkcjonowania gospodarki rynkowej,
- e) rozbudzanie przedsiębiorczości, wyobraźni i pomysłowości w poszukiwaniu swojego miejsca w życiu społeczno-gospodarczym w kraju i państwach Unii Europejskiej;

plastyka

- a) rozwijanie zainteresowania sztuką, poczucia współdziedziczenia ogólnoludzkiej i narodowej tradycji kulturalnej, potrzeby uczestnictwa w kulturze współczesnej,
- b) kształtowanie nawyków włączania sztuki we własne życie, otwartości i tolerancji na różnorodność postaw twórczych,
- c) rozbudzanie wrażliwości na odbiór sztuki i uznanie jej za czynnik wzbogacający życie duchowe człowieka i podnoszący ogólną kulturę,
- d) rozwijanie poczucia dumy z artystycznego dorobku sztuki polskiej,
- e) wzbogacanie własnego życia o przeżycia radości i satysfakcji płynącej z działalności twórczej; rozwijanie autokrytycyzmu wobec własnych dokonań i szacunku dla twórczości innych,
- f) rozwijanie wyobraźni oraz umiejętności plastycznych (podejmowanie prób tworzenia dzieł plastycznych).

język angielski

- a) kształtowanie postawy humanistycznej, otwartości na różnorodność zjawisk życia i kultury innych narodów,
- b) pogłębianie więzi ze wspólnotą europejską i ogólnoludzką,
- c) wyrabianie obiektywnej oceny odmiennych od rodzimych zwyczajów i obyczajów, poszanowania odrębności kulturowych oraz troski o ogólnoludzkie dziedzictwo kulturowe,
- d) pogłębianie zrozumienia dla idei pokojowego współżycia narodów,
- e) motywowanie do nauki języków obcych w celu poszerzenia zasięgu porozumiewania się i poruszania we współczesnym świecie oraz ułatwiania współpracy międzynarodowej;

matematyka

- a) wyrabianie aktywnego stosunku do rozwiązywania problemów, rozwijanie samodzielnego, twórczego i racjonalnego myślenia,
- b) umożliwianie zrozumienia znaczenia i przydatności matematyki, jej piękna, potęgi i uniwersalizmu,
- c) ułatwianie dokonywania samooceny uzdolnień i zainteresowań, umożliwienie czerpania radości z podejmowania wysiłku umysłowego w zakresie badań matematycznych,
- d) kształtowanie umiejętności właściwego organizowania procesu uczenia się, także z wykorzystaniem urządzeń technicznych (kalkulatorów, komputerów) oraz podejmowania konstruktywnej współpracy w grupie i negocjowania decyzji grupowych,
- e) wdrażanie do praktycznego stosowania zasad dobrej organizacji pracy, dyscypliny myślenia, staranności, krytycyzmu, stałego korygowania błędów, uznawania racji popartych poprawnym rozumowaniem, tolerancji i szacunku dla poglądów niezgodnych z własnymi;

fizyka

- a) rozbudzanie zainteresowań, obserwacji i zamiłowań badawczych z zakresu świata przyrody,
- b) rozbudzanie aktywności własnej uczniów opartej na poznawczym i emocjonalnym stosunku do zjawisk świata przyrodniczego,
- c) ukazywanie pozytywnego i negatywnego znaczenia odkryć fizycznych dla rozwoju cywilizacyjnego;

chemia

- a) kształtowanie aktywnej postawy wobec zagrożeń środowiska przyrodniczego, występujących w miejscu zamieszkania,
- b) kształtowanie prawidłowej postawy wobec niebezpiecznych związków chemicznych (kwasy, zasady – substancje żrące i inne trucizny np. alkohol metylowy i etylowy); skutki działania wymienionych alkoholi na organizm ludzki, wkład Polaków w rozwój chemii jako nauki,
- c) wdrażanie do dbałości o właściwą organizację i bezpieczeństwo;

biologia

- a) uświadomienie miejsca człowieka w świecie przyrody, jego roli jako kreatora współczesnego świata i odpowiedzialnego za wszelkie zmiany dokonywane w środowisku,

- b) kształtowanie odpowiedzialności za jakość życia z uwzględnieniem roślin i zwierząt hodowlanych i laboratoryjnych,
- c) akcentowanie znaczenia odpowiedzialnego organizowania czasu pracy i wypoczynku, aktywności fizycznej, higieny ciała i otoczenia, racjonalnego odżywiania się oraz wpływu tych czynników na zdrowie i kontakty społeczne,
- d) promowanie życia bez nałogów, rozumienie skutków nikotynizmu, alkoholizmu, narkomanii,
- e) wdrażanie do zachowania bezpieczeństwa w czasie pracy ze sprzętem laboratoryjnym oraz precyzyjnego i przejrzystego zapisywania wyników pomiarów i obserwacji,
- f) rozwijanie wrażliwości na piękno otoczenia, kształtowanie emocjonalnego związku z przyrodą;

geografia

- a) budzenie zainteresowania regionem, krajem, Europą i światem, pogłębianie postawy patriotyzmu i poszanowania kultury innych narodów,
- b) kształtowanie zachowań nastawionych na problemy i ochronę środowiska geograficznego i społecznego w skali lokalnej i globalnej,
- c) przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji, współdziałania z innymi, współpracy międzynarodowej dotyczącej zachowania równowagi w środowisku i jego zrównoważonego rozwoju uwzględniającego zmieniające się potrzeby człowieka,
- d) rozbudzanie dumy narodowej i uświadamianie wartości dziedzictwa kulturowego i cywilizacyjnego regionu i kraju;

informatyka

- a) uświadamianie roli informatyki we współczesnym świecie dla rozwoju cywilizacyjnego ludzkości; zrozumienie korzyści z pozyskiwania i wymiany informacji,
- b) rozumienie i stosowanie etycznych, prawnych i ekonomicznych aspektów informatyki przy korzystaniu ze sprzętu komputerowego i technologii informatycznych,
- c) przygotowanie do bezpiecznego użytkowania komputera, higienicznego z nim obcowania oraz prawidłowego zorganizowania stanowiska pracy,
- d) wzbogacanie możliwości intelektualnego i duchowego rozwoju ucznia, rozwijania zainteresowań, prezentowania własnych poglądów oraz osobistej ekspresji w oparciu o współczesne techniki informatyczne;

wychowanie fizyczne

- a) rozwijanie umiejętności samokontroli i samooceny rozwoju fizycznego,
- b) kształtowanie właściwych zachowań wobec rówieśników oraz kultury słowa związanych z rozwojem fizycznym i psychicznym w okresie dojrzewania,
- c) zaspokajanie naturalnych zainteresowań uczniów własnym rozwojem fizycznym i psychicznym w okresie dojrzewania,
- d) utrwalanie zachowań prozdrowotnych, rozwijanie aktywności ruchowej, wzbogacanie form związanych z własnym stylem spędzania wolnego czasu,
- e) ukazywanie zagrożeń wynikających z patologii współczesnego sportu (doping, korupcja, komercjalizacja, zachowanie na stadionach),
- f) wskazywanie pozytywnych aspektów kultury fizycznej i sportu, pogłębianie szacunku dla osiągnięć sportowych Polaków

warsztaty szkolne

- a. przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami,
- b. rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania,
- c. rozwijanie zainteresowań technicznych,
- d. dostarczanie informacji o zawodach i wymaganiach rynku pracy,
- e. usprawnianie i rozwijanie umiejętności manualnych,
- f. kształtowanie szacunku do pracy i wytworów ludzkiej pracy,
- g. kształtowanie umiejętności podejmowania właściwych decyzji,

- h. uczenie kultury pracy,
- i. uczenie oszczędnego gospodarowania materiałami.

VIII. GLOBALNE ZADANIA WYCHOWAWCZE SCHRONISKA.

- rozwijanie u nieletnich dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie,
- kształtowanie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów,
- opieka wychowawcza nad psychofizycznym rozwojem nieletniego,
- stwarzanie warunków do rozwoju nieletniego zdolnego,
- pomoc w odkrywaniu własnych możliwości predyspozycji talentów i ich twórczym wykorzystaniu,
- uczenie szacunku wobec innych istot żywych,
- kształtowanie postaw i zachowań służących ochronie naszej planety, wychowanie ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności korzystania ze źródeł informacji,
- przygotowanie wychowanków do rozumienia zasad partnerstwa między nimi a nauczycielami, wychowawcami, rodzicami i społecznością lokalną,
- wdrażanie do rozumienia pojęć: tolerancja, prawo, obowiązek, godność,
- wdrażanie nieletnich do postępowania zgodnego z ideologią sprawiedliwości naprawczej,
- uczenie pozytywnego nastawienia wobec niepełnosprawnych, upośledzonych, chorych, dyskryminowanych,
- pomoc w określaniu i nazywaniu uczuć, stanów psychicznych i radzeniu sobie ze stresem,
- wdrażanie postaw asertywnych,
- kształtowanie właściwych postaw wobec współczesnych zagrożeń świata,
- zapoznanie uczniów z historią regionu i kształtowanie postaw patriotycznych,
- kształtowanie umiejętności oceny własnych zachowań, rozróżnienia dobra od zła oraz wykazania się odwagą cywilną i gotowości do ponoszenia konsekwencji popełnionych błędów,
- pomoc w poszukiwaniu drogą rzetelnej pracy celów życiowych i własnego miejsca w świecie,
- stwarzanie możliwości eksponowania swojej wiedzy, zdolności, umiejętności i zainteresowań,
- kształtowanie postaw prozdrowotnych,
- realizowanie zadań z zakresu wychowania komunikacyjnego,
- wdrażanie zasad savoir – vivre,
- kształtowanie umiejętności pracy w grupie.

IX. FORMY REALIZACJI.

- organizowanie konkursów i turniejów, sportowych, artystycznych,
- indywidualna praca z uczniem zdolnym, uwzględnienie metod wyzwających aktywność twórczą nieletnich,
- prezentacja osiągnięć podopiecznych (eksponowanie prac, udział w konkursach ogólnopolskich),
- współpraca z rodzicami,
- zajęcia socjoterapeutyczne,
- koła zainteresowań,
- działalność Wolontariatu,
- zajęcia otwarte prowadzone przez nauczycieli, wychowawców,
- konsultacje z rodzicami,
- konsultacje indywidualne,
- organizacja pomocy koleżeńskiej,

- wyjścia na zewnątrz,
- udział w akcjach charytatywnych,
- organizacja i udział w imprezach sportowych,
- zajęcia komputerowe,
- akcje ekologiczne, konkursy, zawody sportowe,
- programy wychowawcze,
- programy profilaktyczne,
- spotkania z gośćmi z zewnątrz (pogadanki, filmy),
- imprezy wewnątrzgrupowe, wewnątrzklasowe.

X. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH.

Rada Schroniska

- Zatwierdza do realizacji niniejszy Program Wychowawczy Schroniska dla Nieletnich w Dominowie.

Dyrekcja, Kierownicy działów

- Dbą o prawidłowe funkcjonowanie placówki, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej placówki, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w SdN.
- Stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia nieletnim podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej.
- Czuwa nad realizowaniem przez nieletnich obowiązku szkolnego.
- Ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli, umożliwiać udział w formach doskonalenia zawodowego.

Nauczyciele/wychowawcy/pedagodzy/psycholodzy

- Mają obowiązek reagowania na przejawy u nieletnich łamania regulaminu SdN.
- Mają obowiązek współpracy z rodzicami podczas ukierunkowania procesu wychowawczego/resocjalizacji.
- Wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny podopiecznych, ich zdolności i zainteresowania.
- Udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, wychowawczych w oparciu o rozpoznanie potrzeb zainteresowanych.
- Kształcą i wychowują nieletnich w duchu patriotyzmu i demokracji, atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka.
- Odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo nieletnich podczas pobytu w placówce i poza jej terenem, w czasie wycieczek, wyjść itp.
- Inspirują się wzajemnie oraz inspirują nieletnich do twórczych poszukiwań.

XI. EWALUACJA PROGRAMU.

Program wychowawczy poddawany będzie ustawicznej ewaluacji i weryfikowany według potrzeb – ma charakter otwarty. Analiza jego skuteczności polega na bieżącym monitorowaniu i ewaluacji. Poprzez monitorowanie rozumieć należy systematyczną obserwację sposobów realizacji przyjętych w programie celów i zadań wychowawczych. Ewaluacja zaś jest pogłębiona analizą i interpretacją zebranych danych oraz oceną wartości programu.

Za kryteria ewaluacji programu wychowawczego uważa się:

- Celowość
- Komunikatywność
- Realność

- Aktywizację
- Jawność
- Efektywność
- Spójność

W procesie ewaluacji Programu Wychowawczego Schroniska dla Nieletnich udział biorą:

- a) uczniowie,
- b) rodzice,
- c) nauczyciele,
- d) wychowawcy.

Po każdym zakończeniu roku szkolnego następuje weryfikacja Programu Wychowawczego zgodnie z wnioskami przedstawionymi przez osoby uprawnione wymienione w podpunktach a, b, c, d. Wszelkich zmian w Programie Wychowawczym dokonuje Rada Schroniska.

Program Wychowawczy sporządzony zostaje w dwóch egzemplarzach po jednym dla każdego z działów: internatu i szkoły.